

Milé děti,

František Skála je známý český umělec. Tahle jeho velická výstava poprvé ukazuje obrázky, které namaloval a nakreslil hlavně do dětských knížek. Jinak je ale také sochař, malíř, fotograf, trochu i architekt nebo básník a hudebník. Rád zpívá, hraje na kytaru a na bubny a tancuje se svojí ženou Evou, se kterou se zná od šestnácti let. Architekt je proto, že třeba vytvořil dřevěný domek pro děti v zahradě Anežského kláštera Národní galerie, kam můžete zajít na procházku, nebo *Prastánek* z velkého dutého stromu, který je teď v Kasárnách Karlín. Tam to mají děti rády, protože je tam největší pískoviště v Praze.

V Karlíně František vyrůstal. Říká, že v klášteře, protože škola, kam chodil, byla v té době udělána z bývalého kláštera. Jezdil na tříkolce kolem kostela na Karlinském náměstí a vždycky něco našel na zemi, s čím se dalo hrát. To mu zůstalo dodnes. V jeho tašce se dá najít pěkně splácle ošoupané víčko, drátek nebo pírkó a někdy i suchá žabí noha. Je to tím, že se cestou z práce nekouká do mobilu, ale kolem sebe. Tím pádem si všímá spousty zajímavých věcí, které pak může v té svojí práci použít. Tak třeba, když se na podzim barví lístky na keřích a každý den jsou jiné, nasbírá si ty nejhezčí, vylišuje a pak z té nádhery nalepí stromy do ilustrací ke knize *Žabí zámek*. Zrovna se mu to totiž hodí. Kromě listů je tam třeba taky okopírovaná pravá žabí kůže nebo pravá palačinka ráno usmažená.

Dětský domek – NG, Anežský klášter | Children's House – National Gallery, Convent of Saint Agnes, 2016

Žabí zámek | The Frog Castle, Jostein Gaarder

Dear Children,

František Skála is a well-known Czech artist. This major exhibition of his features the pictures he has painted and drawn mainly for children's books, which are to be seen all together for the first time. However, František is also a sculptor, a painter, a photographer, and a bit of an architect, as well as a poet and a musician. He enjoys singing, playing guitar and drums, and dancing with his wife Eva, whom he has known since he was 16. He is an architect because, among other things, he has created a wooden house for children in the garden of the Convent of Saint Agnes, where you can go for a walk, or the *Oakstall* (kiosk) made out of a large, hollow tree that has now been placed in the courtyard of the Karlín Barracks. Children like it because the largest sandpit in Prague is there.

František grew up in the Prague district of Karlín. He claims that he grew up "in a monastery" because he attended a kindergarten that was housed in a former monastery. He rode his tricycle around the church on Karlín Square and always found something on the ground to play with. This habit has remained with him to this day. In his bag you can find a nicely flattened, scuffed jar lid, a piece of wire, a feather, and sometimes even a dried frog's leg. This is because on his way home from work he does not look at his mobile phone, but

Františkův tatínek byl ilustrátor dětských knížek, takže mohl od malíčka sledovat, jak se to dělá. Měl rád starožitné předměty, a tak doma seděli u oběda na židlič, na kterých předtím seděli velmoži v šestnáctém století. Když ho malý František navštívil v ateliéru, tatínek otevřel truhlu a z ní vytahoval turecké šavle, zdobené štíty a meče, přilbice a další nádhery, které se dají vidět jen v muzeu. František by si to rád půjčil a přišel se pochlubit do školy takhle ozbrojen, ale to mu tatínek nedovolil.

Do školy pak chodil ve Strašnicích, a když se z ní každý den vrátil, odhodil tašku a lital s klukama po ulicích, prolézal křoví, stavěl bunkry a vymýšlel kdejaké zábavné nepravosti. Měl štěstí, protože měl kamaráda, se kterým si hráli na zahradě na písku čím dál tím složitější hry celých pokolení a armád často zničených ohněm a vodou. A potom spolu začali malovat a sochařit. Tesali hlavy hřebíkem z pískovcových kamenů. (Ten malý lev na výstavě, co vypadá trochu jako žába, je z té doby.)

Lev, pískovec, 13 let | Lion, sandstone, 13 years

Prastánek – Kasárna Karlín | Oakstall – Karlín Barracks, 2017

looks at what is around him. Thus he notices many interesting things he can use in his work. For example, when the leaves on the bushes change color in the fall and are different every day, František picks up the most beautiful ones and presses them. Out of this splendor came the trees glued into his illustrations for the book *Frog Castle*. They suited his purpose at the time. In addition to the leaves, the book contains a scan of real frog skin, or of an actual pancake fried up that morning.

František's father was an illustrator of children's books, so from his childhood František was able to watch how that was done. His father liked antiques, so when the family sat down for lunch at home it was on chairs that had belonged to 16th-century noblemen. When little František visited his father in his studio, he could open a chest and pull out Turkish sabers, decorated shields and swords, helmets and other beauties that can only be seen in a museum. František would have liked to borrow them and, thus armed, go to school to show off, but his father wouldn't let him.

František went to school in the Prague district of Strašnice, and every day when coming home he would toss aside his school bag and play with boys on the streets, crawling through bushes, building bunkers and devising mischief. He was lucky because he had a friend with whom he played in the garden, in a sandpit, inventing an increasingly complex game involving entire generations and armies who were often destroyed by fire and water. Then they started painting and sculpting together. They carved heads out of sandstone using just a nail. (The little lion at the exhibition, which looks a bit like a frog, is from that time.)

In high school, where František learned to carve wood and also some art history, he started to paint. (His first oil painting is the motorcycle from the 8th grade.) At that time his favorite painter was Hieronymus Bosch, a forerunner of the Surrealists, who painted fish in the branches of trees and various scary scenes. (The exhibition begins with these paintings on the 2nd floor.)

Na střední škole, kde se učil vyřezávat ze dřeva a trochu taky dějiny umění, už ale začal malovat obrazy. (První malovaný olejem je ta motorka z 8. třídy.) Nejvíce se mu v té době líbil Hieronymus Bosch, předchůdce surrealistů, který maloval ryby ve větvích stromů a kdejaké hrůzostrašné výjevy. (Výstava začíná těmito obrazy ve 2. patře.)

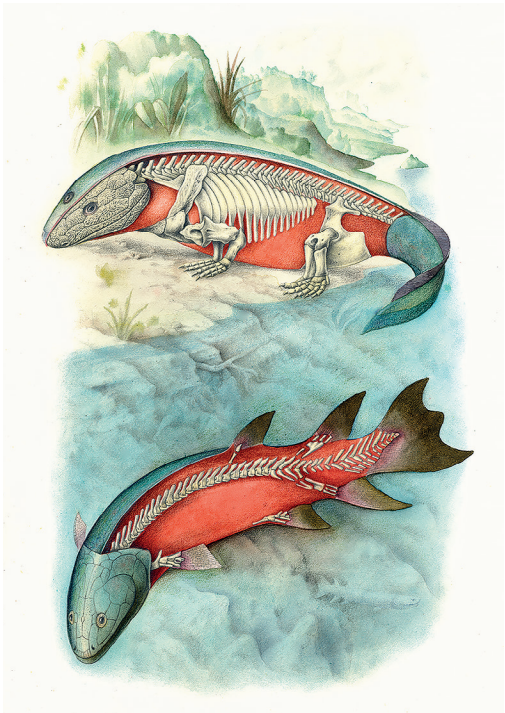
Potom studoval na vysoké škole, jak se dělá kreslený film, a jezdil s kamarády na prázdniny do Bulharska k moři, kde žili na pobřeží jako domorodci. Bavilo ho sbírat vyplavená a mořem omletá dřeva a stavět chatrče. Tenhle zážitek se mu hodil při jeho diplomové práci po šesti letech studia, kdy musel udělat krátký film. Byl o námořníkovi, který vzpomíná na svůj dům a svou ženu na pevnině.

No, a pak už měl najednou rodinu a děti a musel začít vydělávat peníze. A protože už uměl dobře kreslit, mohl to dělat tím, co ho baví. Vyučil se řemeslo ilustrátora. Napřed ho vyzkoušeli na různých průřezech rybami nebo zemským povrchem a podmořskými sopkami, a když viděli, že to umí, mohl dělat pohádky a vymýšlet si různé legrace. (Třeba všechny ty srandovní osoby z bramborových řádků, které pochodují po napnuté niti ve výšce vašich očí.)

Není nic hezčího, než si představovat různé rytíře, princezny s draky, Baby Jagy a čaroděje, co žijí v hlubokých lesích plných strašidel a nadpřirozených bytostí. Ale pak je také umět nakreslit a vybarvit barvami, abychom se na to mohli podívat a říct si, že se nám to povedlo. A to vy, děti,

Děbán H. B. | Jug à la H. B., 1976, olej | oil

Život | Life, Jaroslav Drobník a kol. | et al

After that, František studied animated film at an academy and during the holidays he traveled with his friends to Bulgaria to the sea, where they lived on the coast like wild men. He enjoyed collecting driftwood and building huts. This experience came in handy during his thesis project, after six years of study, when he had to deliver a short film. It was about a sailor who reminisces about his house and his wife on the mainland.

Then, suddenly, he had his own family and his own children and he had to start making money. Because he could draw really well, he was able to earn his living doing what he liked to do. He learned the craft of an illustrator. First he was tested on whether he could draw various cross-sections of fish, or the earth's surface and submarine volcanoes, and when he proved that he was able, then he was allowed to illustrate fairy tales and make up various jokes. (Like all those funny people from the potato rows who march along on a thread pulled taut at eye level.)

umíte nejlíp. Všechny děti si rády kreslí a komu se povede nezapomenout na tu radost, když vyroste a už jenom kouká do počítače, ten je šťastný.

Františkovi se to podařilo a pořád má radost z toho, že něco vytvořil. A to už je pětinašobný děda. Pořád si dokáže vzpomenout, jak si u dědečka hrál v jehličí a v kořenech pod starým smrkem a může si proto vymyslet příběhy Vlase a Brady a nakreslit je do seriálu, nebo si vyrobit loutky Cílka a Lídy a stavět jim v lese domečky. Může s dětmi stloukat ze dřeva autáčky a pak je protahovat blátem a zapalovat, aby bylo dobrodružství. Představovat si obry na pobřeží, jak vylézají z moře a vyrýt je jehlou do kovové desky, aby mohl mít, když to pak vytiskne, těch obrů víc na prodej a rozdávání kamarádům. Anebo může chodit do starých lomů, sbírat tam barevné hlíny a malovat s nimi obrazy, jako to viděl pod skalními převisy v Austrálii, kde jsou vyobrazena zvířata, která tam žila před mnoha tisíci lety.

Pohádky matky husy | Tales of Mother Goose, Charles Perrault

Neznámí předkové | Unknown Ancestors, 2019, přírodní pigmenty | natural pigments

There is nothing nicer than imagining various knights, princesses with dragons, Baba Yagas and wizards living in deep forests full of ghosts and supernatural beings. However, it is nicer still when we can draw such creatures in color so we can look at them and say, "We did it!" This is something you, children, can do the best. All children like to draw, and the person who manages not to forget this joy as an adult, when one has to look mostly at a computer screen – that person will be happy.

František has managed to do that, and it still makes him happy when he has created something. He even has five grandchildren by now! He remembers how he played at his own grandfather's home, in the fallen needles in the roots of an old spruce, and so he was able to tell the stories of Hair and Beard and to draw them in a series, or make puppets of Cílek [Cecil] and Lída and build houses for them in the woods. He can make toy cars out of wood together with the children, driving them through the mud and then letting them burn in order to have an adventure. He can imagine giants on the shore climbing out of the sea, and he can etch their image with a needle into a metal plate and then make prints of it, so he can have more of those giants to sell, or to give to friends. Or he can go to old quarries, collect colored clay, and paint pictures with it, like those he saw in Australia on the ceiling of a rock shelter, depicting animals that lived there many thousands of years ago.

G HMP 2021

FRANTIŠEK SKÁLA A JINÉ PRÁCE / FRANTIŠEK SKÁLA AND OTHER WORKS

Výstavu pořádá Galerie hlavního města Prahy ve spolupráci

s Památníkem národního písemnictví. /

The exhibition is organized by Prague City Gallery in collaboration with the Museum of Czech Literature.

Kurátor / Curator: Zdeněk Freisleben

Grafické řešení / Graphic Design: Vladimír Vimr

Překlad / Translation: Vladimíra Šefranka Žáková

Redakce textů / Copy Editing: Ondřej Krochmalný

Instalace a produkce, vedoucí / Head of Installation and Production: Diana Brabcová

PR a marketing, vedoucí / Head of Public Relations and Marketing: Michaela Vrchotová

Edukační programy, vedoucí / Head of Educational Programs: Lucie Haškovcová

www.ghmp.cz

Facebook & Instagram: @ghmp #ghmp

VZÁCNÉ PRUDCE JEDOVATÉ DRUHY Z RADČINY ZAHRADY

